

Isten nevében!

Mind a nagykanizsai 17. honvéd gyalogezred I. zászlóaljának 1. géppuskás századának tizedes rendfokozatú rajparancsnoka voltam mind korengedélyes, ténylegesen szolgálatot teljesítő honvéd egyén.

A bécsi döntés után az „Erdélyi bevonulás után” visszatérve Nagykanizsára, a Szombathelyi 3. Csendőrkerülethez kaptam behívást felvételi vizsgára, ami 4 napig tartott különböző egészségügyi és elméleti tárgyakból.

Utána azt az utasítást kaptam, vagyis szóbeli parancsot kaptuk, hogy várjuk a behívást rövid időn belül.

Ezután következett egy erős kivizsgálás, hogy úgy apai, mint anyai ágon, vagy őseink semmiféle büntetett előélettel sújtva nem voltak, tehát tiszta erkölcsű múlttal rendelkezünk mindkét oldalról, ugyanúgy a honvédségi 2 évi szolgálatom alatt is, a legjobb minősítést kaptam.

Mindenféle díszfelvonuláson részt vettem, több alkalommal is. Húsvéti körmenet, Úrnap körmenet és mindenféle hazafias díszünnepségen.

A katonai szolgálatom előtt is mint keszthelyi levente, 14 éves koromtól, igen nagyon kedves tagja voltam a Keszthelyi Levente Fúvószenekarnak, amire már gyerekkorom óta vágytam, amit el is értem és boldog is voltam, amikor a 42 tagú levente zenekar a Balatonparton és a városon végig menetelve. Szép árvalányhajás sapkában, díszes szép egyenruhában, minden vasárnap délelőtt a gyakorlótérről a levente századokat és a huszár századokat a misére felvezettük, a templomba is játszottunk az oda való szent-énekekből. Utána jött a díszmenet, huszárok, levente századok, minden vasárnap.

Ami utána jött a Fő utcán végig a Festetics kastélyig, külön élmény volt, a közönségtől alig-alig tudtunk menetre játszani, a nagyobb leventék között tudtunk csak, akik körül fogtak bennünket, mert egyébként nem lehetett volna a tömegtől menetre játszani.

Most is így volna jó az egész Magyar Nemzet részére, az ország egész területén. Sajnos inkább az ellenkező eszme folyik. Az ifjúságra az én szememnek rossz nézni, mert megfájdul a belső részem.

Hol a Magyar Ifjúság ???

1940. december 1-én megkaptam a behívómat a szombathelyi 3. csendőrkerülethez másodszori felvételi vizsgára, ami 3 napig tartott különböző elméleti és egészségügyi vizsgák formájában. Természetesen többen voltunk. (kb. 25 személy). Akkor kaptam meg azt az őrsöt, vagyis a kisalföldi Szanyi őrsöt, ahol a csendőrségi próbaszolgálatomat megkezdtem. (1940-1941. év)

Kb. 7 hónapos szolgálatom alatt vezényelve lettem Kiskunfélegyházára, természetesen több csendőr bajtársammal együtt, ahonnet a visszakapott Szabadkára vonultam.

Szabadkán és környékén különböző csendőrségi járőrszolgálatot teljesítettünk, elég sok közbiztonsági veszélyben. A Bánát területére be lettünk osztva a kijelölt csendőrőrsökre.

Részemről a Versec-i őrsre lettem beosztva, egy őrsparancsnok és 8 fő beosztottal kb. 3 hónapig hiába! Mivel hogy a Bánátot a német parancsnokság az előírt tervek szerint mégsem adta át a magyar kormánynak, így az oda kijelölt csendőrök vissza lettek irányítva, vagyis helyezve az anyaörsükre, ahonnet vezényelve lettek.

Természetesen én is visszatértem a Szanyi-i őrsre, ahol folytattam tovább az életet. A csendőrségi próbaszolgálat a szabályzat szerint 18 hónapig tartott, ha megfelelt a próbacsendőrként, azután véglegesítették szakaszvezetői rendfokozattal. Természetesen közben 1 éves iskolát kellett elvégezni ott, ahova vezényeltek az ország területén. Én például véglegesítés után lettem a Tata-i iskolába vezényelve 1 évre, 1943 egész évre.

Mivel sok erdélyi lett abban az időben felvéve, azért akkor aki megfelelt, 18 hónap után anyaországbelit, iskola nélkül véglegesítették, utána 1 évre iskolába lett vezényelve. Az erdélyi jelentkezőket azonnal 1 évre iskolába vonlatták be az ország bármelyik csendőriskolájába, mert azokat magyar helyesírással és számtanra, valamint katonai szabályzat szerinti külön szabályzatra kellett magyarul oktatni, illetve tanítani.

A tatai iskolából 1943. karácsonyára visszatértem Szanyi-ba, az eredeti őrsömről szolgálatteljesítésre. 1944 évben kétszer lettem veszélyesebb őrsre vezényelve 1 hónapra Muraszterdahelyre, és 1 hónapra a hármashatárhoz, ahol sok volt a partizán. Ezekről a helyekről külön regényeket lehetne írni. Ehhez még annyit, amikor Muraszterdahelyről az őrsömről visszatértem, két hónapra rá, aki velem sokat portyázott, egy fiatal véglegesített csendőr bajtársamat, Vajai Joachim volt a neve, az erdőben a partizánok orvvul lelőtték.

Röviden a tatai csendőriskoláról annyit, hogy a honvédségi E alapszervi katonai szabályzat minden pontját be kellett tanulni, vagyis be kellett tanulnunk úgy elméletben, mint gyakorlatban a legszigorúbb formában, mint ahogy a Jutasi Tiszthelyettes képzőben az tantárgy volt, természetesen azért nem „Idegenlégió” formában.

Azután jöttek az igazi csendőri tantárgyak, ahogy azt a „SZUT” = Csendőrségi Szakszervezeti és Szolgálati Szabályzat = minden pontja azt előírja, legtöbbit szó szerint, mint az imádságot, ha éjjel azt az ügyeletes tiszt azt megkövetelte, vagy akár nappal a tanteremben, bárhol az iskolán belül.

Ezután következett a szabályzat minden pontjának a gyakorlatba való átvétele a legerélyesebb csendőri formában egész évben az iskola tartama alatt, aminek a vérben kellett beleforni egész életre, természetesen csak szolgálatban.

Következtek a „Törvénykönyvek” betanulása majdnem hogy egész életre. ”Kihágási Büntető Törvénykönyv, Vétség és Büntett” törvények betanulása annyira, hogy mikor a csendőr igazoltatást fogatosított, vagy kikérdezést végzett, akkor már tudta, hogy hova is tartozik a cselekmény, melyik paragrafusban keresse a megtörtént cselekményt, úgy minősített.

Legalább annyi éjjeli szolgálatot kellett teljesíteni, mint nappalit, inkább többet, ahogy a fokozódó háborús viszonyok azt szükségessé tették. Tatán egységben, vagyis században vonultunk minden vasárnap a tatai Kálvária dombon levő templomba Istentiszteletre, vagyis misét hallgatni, ahol a csendőrök is ministráltak. Minden harmadik vasárnap a tatai katonazenekarral vonultunk vissza a csendőriskolánkba. Mindenkinnek katonai fogorvos vizsgálta meg a fogait, amit kötelező volt megcsináltatni. Mikor közeledett az iskola vége 1943. karácsonya előtt, katonai papoknál kellett meggyónni, ahhoz egységbe vonultunk. Minden hónapban kétszer volt hit és erkölcsstan papok által.

Az általános műveltség fokozása szempontjából tánciskolába is lehetett, vagyis kellett járni, csak csendőrök részére. Mivel hogy a tatai csendőr iskola a székesfehérvári 2. csendőrkerülethez tartozott, az iskola vége felé a kerületi parancsnok jött nagyobb szemlét és vizsgát tartani. Sok mindent tanultunk, amire kint az életben esetleg szükségünk is lehetett a szolgálatunk több éves folyamán. Erős fegyelem volt, amit az életbe ki kellett velünk vinni, bármerre is vitt a sors bennünk.

Egyszóval szép és jó hivatás volt, meglehetősen szeretni és élni. Istennel a Hazáért! Minden tiszti oktató mellett volt tiszthelyettesi oktató, aki a megfelelő segédanyagokat, grafikonok és egyéb tananyagokat előadás közben kézbe adott, az előadó tisztnek. Olyan tiszthelyettes is volt, aki 1944 évben vezényelve lett az iskolából mint oktató Hollandiába, a holland csendőröket a portyázásra nevelni és oktatni. Már kint az őrsi életben tudtuk meg napi parancs formájában hogy az utánunk következő 1944 évi tanfolyam már be lett vetve a budai harcokba, ahol sajnos több próba-csendőr is hősi halált halt. Akkori időkben több egyéb hírek szerint a tatai iskola parancsnoka Bodur Gyula is hősi halált halt. Nagyon szigorú tiszt volt, részemről nagyon szerettem. Állítólag hátulról kapott lövést,

ugyanis akkor már a délvidékről is vettek fel a csendőrséghez próba-szolgálatra személyeket, akik a fegyelmet sajnos nem ismerték és nem is szerették.

A hármashatárnál lévő szolgálatom alatt ilyen őrsparancsnokkal nékem is volt dolgom, ami hosszabb ideig tartó történetet is jelentene, de már a zavaros idők miatt késő volt rendezni az ügyet.

Nagyot kell előre ugranom az 1944. közben történő szolgálatom alatt. Olyan meglepetésben volt részem 1944. október 1-én amire nem számítottam. Őrmesteri előléptetést kaptam, utána 2 nap múlva teljes díszben kellett a soproni csendőrszárny parancsnokságon Hartay Rezső alezredes úrnál jelentkezni, ami soha senkivel sem fordult elő. Természetesen boldog voltam, mert esetleg két év múlva számíthattam volna rá. Igen sok jót, oktatást és reménykeltő biztatást kaptam tőle. Sok előzményre tudok gondolni a szolgálatom alatt. Ő általa használt idős iskolai csendőrségi könyvvel ajándékozott meg, amit Ő használt a Böszörményi úti csendőrtiszti iskolában valamikor az 1935-ös évek folyamán. Azzal bocsájtott el, hogy „Magának fiam igen jó jövőt jósolok a csendőrségnél!”

Sajnos az istentelen történelem és háború így végződött, talán mindnyájunk részére. Hartay Rezső csendőr alezredes úr hol fejezte be ezt a gyalázatos magyar végzetet nem tudom, sajnos fájó nekem.

Ismét nagyot kell ugranom a történettel. A Dunántúlt és főleg a Nyugat-Magyarországot megszálló különböző német alakulatok bátran állítom gyalázatos magyar ellenes tervet hajtott végre azzal, hogy az ország nyugati részén lévő csendőrőrsök parancsnokait nyugatra, vagyis már német felségterületre Ausztriába vezényeltette, hogy ki által azt nem tudom, de a felsőbb csendőrparancsnokság által nem tudom elképzelni. Azzal a céllal tették a német parancsnokságok, hogy az esetleges németek által történő túlkapásokat a csendőrparancsnokságok nem akadályozzák. Történt velem tehát a mi őrsünkről is nyugatra vezényelték az én őrsparancsnokomat Székely Kálmán főtörzsrőrmestert. Hartay Rezső alezredes úr 1944. november 1-ével engem, mint friss fiatal őrmestert bízott meg 24 évesen az őrs vezetésével, amihez 7 elég nagy község tartozott. Név szerint: Szany, Őrs Székhely, Rábaszentandrás, Sobor, Árpás, Egyed, Rábasebes, Vág, a kisalföldi és Rába folyó menti községek. Békés viszonyok között is elég mozgalmas őrskörlet volt Pápa és Csorna között.

Békés viszonyok alatt a rendszeresített létszám 8 fő csendőr volt. Sajnos már a háborús viszony miatt jó volt ha hatan voltunk, mert tábori szolgálatra is volt vezényelve. A tábori szolgálatra vezényelt csendőr helyett nálunk is 1 fő megbízható honvéd volt a hatodik fő aki járőrtársként megfelelt, ha szorgalmas és ügyes katona volt, tisztelettudó honvéd őrvezető, akivel nagyon megvoltam elégedve. Sajnos a németekkel nékem is volt elég gondom. Szany községben a békés viszonyok között volt egy olyan nagyobb iskola, amit ott helyben zárdának nevezett a falú lakossága, mert békeidőben Szent Vincés apácák lakták

és leányiskola is volt. Ebben a zárdában helyeztek el egy barna ruhás páncélos német alakulatot. A győri püspökségnek Szanyban volt egy elég nagy gazdasága, illetve uradalma. Az uradalomhoz tartozott kettő nagy erdő, természetes nagy mezőkkel, vadállománnyal, erre próbálták a német páncélosok a szórakozó kedvüket kielégíteni. Szólt a telefonon, Tóth erdészeti főmérnök kéri az őrsparancsnokot. Jelentkeztem, kérdi hol az őrsparancsnok, mondom néki én is szeretném tudni, mert valahol Ausztriába, vagy beljebb Németországban van. Így jelentkeztem, mint fiatal ujdonsült őrmester őrsparancsnok.

Az Isten áldja meg Bognárkám, valamint tegyenek mert a németek az erdő szélés és az erdőben hajszolják a vadakat, szarvasokat, őzeket és a nyulakat. Megígértem, megyünk Magam mellé vettem Juhász csendőr szakaszvezetőt. Tetten is értünk két német katonát, persze csak kb. 2 km-re, de nem álltak meg. Abban bízom, hogy tőlük balra adok le egy lövést, talán megállnak, de nem álltak meg. Így a parancsnokságukra telefonáltam, német páncélos őrnagy volt a parancsnokuk. Másnap reggel telefonon kést az őrnagy tolmácsn keresztül, hogy legyen szíves hozzájuk befáradni. A tolmács ismerős nő volt, bementem. Kb. 20 fő német katonát sorba állított az őrnagy, kérte mutassam meg melyik volt az a kettő katona, aki a mezőn vadászott. Először nevettem, mosolyogtam, aztán mondtam az őrnagynak, hogy a magyar csendőrt legyen szíves ne nézze olyan butának, hogy kb. 2-3 km-re megismerheti, hogy melyik lehetett az a kettő aki vadászott, mert esetleg ide se állította azt a kettőt.

Azt mondta, hogy bármikor bátran bemehetek hozzájuk, mivel a tolmácsnőt régebről ismertem, amit az tolmácsolt az őrnagynak, de én nem éltem ezzel az engedéllyel, vigyáztam a csendőri tekintélyre. Azt tudom, és észre is vettük, hogy a magyar csendőröktől tartottak. Igyekeztek velünk szemben jól alkalmazkodni.

1945 év újesztendőjét össze-vissza lövöldözéssel üdvözölték, miáltal egy gazdálkodónak világító lőszerrel a pajtáját véletlenül is eltalálták, természetes az egész téli takarmánya a pajtával együtt leégett. Az egész esetet ki kellett vizsgálni, az illetékes hatóságnak jelenteni. A gazdálkodó olyannyira meg volt elégedve a hivatalos kártérítéssel, hogy a leégett épületeket többszörösen fel tudta építeni.

Egyébként elgondolkodtató esetek is történtek, amit érdemes feljegyezni emlékül. Kint az életben ha az időnk megengedte, templomba is elmentünk, rendszeresen jártunk.

1944 év karácsonyán az éjféli misén is részt vettem. Mikor mindenki kijött a templomból, kint a templomon kívül beszélgettünk csendőrök a falusi elő